NYUGAT-MECSEKI TÁJKÉP
NYMTIT
"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"
Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás
BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBAFA - KŐVÁGÓSZŐLŐS - KŐVÁGÓTÖTTÖS

Adottak a feltételek a munka folytatására

Új polgármesterek az NYMTIT-ben

Az októberi önkormányzati választások után első ülését tartotta meg a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás.

– A korábban tevékenykedő településvezetők visszavonulása, illetőleg a választási eredmények alakulása következtében négy új polgármester csatlakozott társulási szervezetünk munkájához. Öröm számomra, hogy az új összetételű grémium újra bizalmat szavazott nekem, és továbbra is elnöki tisztségben és minőségben szolgálhatom a térségünkben zajló kutatómunkához kötődő tájékoztatást, az érintett települések közötti együttműködést, annak minden megnyilvánulását – mondta Kovács Győző, az NYMTIT elnöke.

A szervezet vezetője úgy véli, hogy a társulás munkájához kapcsolódó új polgármesterek elődeik hozzáállását és munkáját folytatva gyorsan áttekintik az NYMTIT működését, és minden remény megvan arra, hogy konstruktív együttműködéssel csatlakoznak a falvak életét érintő munkához.

Az NYMTIT alakuló ülését követően Kovács Győző dr. Kereki Ferenccel, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. igazgatójával is egyeztetett.

Az elnök hangsúlyozta, hogy a továbbiakban is a körzetben élők teljes tájékoztatása mellett zajlik a kutatási tevékenység. A társadalmi kontrollt megkönnyíti, hogy az ellenőrző bizottság tagjainak folyamatos az együttműködése a munkálatok felelőseivel, ez mind két oldal számára hatékony munkavégzést tesz lehetővé.

Az idei munka fontos részeként a társulás képviselői megkezdték az egyeztetést az ITM illetékeseivel a 2019-es év tevékenységének elszámolásáról, illetőleg a jövő évi együttműködés előkészítéséről.

Folytatás a 2. oldalon.

A tartalomból

Rendhagyó Tájoló nap 2. o.
Gyarapodnak a Nyugat-Mecsek falvai 3. o.
Fejlesztésekre készülnek a Nyugat-Mecsek falvai 4. o.
Innováció a radioaktív hulladék-kezelésben 6. o.
AtomEco – Nemzetközi Párbeszéd és Fórum Pécsen 8. o.
NYMTIT és társai 9. o.
Szent Borbálára emlékeztek december 4-én 11. o.

Folytatás az 1. oldalról

– Döntés született arról is, hogy december elején pótoljuk az idén szeptemberben elmaradt Tájoló Napot, ami kulcsfontosságú nemcsak a körzetben élők hiteles tájékoztatásában, hanem a kutatási programot övező médiaérdeklődés kiszolgálásában is. Ezért a nap meghatározó eleme volt a hagyományos sajtótájékoztató, de természetesen nem maradtak el az ilyenkor szokásos ifjúsági programjaink sem – mondta Kovács Győző.

Rendhagyó Tájoló Nap

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásunk (NYMTIT) szokásos évi *Tájoló Napi* rendezvényét, idén, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) kérésére december 5-én csütörtökön tartotta meg Hetvehelyen.

A szakmai fórum keretében Dr. Kereki Ferenc az RHK Kft. ügyvezető igazgatója a sajtótájékoztatót követően, a megjelenteknek előadást tartott a radioaktívhulladék-kezelés jelenlegi helyzetéről. Őt követte előadásával Nős Bálint az RHK Kft. stratégiai és műszaki igazgatója, aki kitekintést adott a nemzetközi nagy aktivitású radioaktívhulladék-kezelés helyzetére, majd az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. képviseletében Dr. Kovács Antal, kommunikációs igazgató *Paks miért nem Csernobil?* címmel tartott érdekfeszítő előadást. A tájékoztató fórumot Kovács Győző, az NYMTIT elnöke zárta a 2019-es évi Társulási tevékenység részletes, összefoglaló ismertetésével, hangsúlyozva, hogy munkájuk során folyamatosan törekednek az érintett lakosság naprakész és hiteles tájékoztatására, továbbá nyitottak az NYMTIT tevékenységével összefüggő információt igénylő érdeklődők felé is.

A Tájoló Nap társrendezvényeként, Cserkút tagönkormányzat biztosított helyszínt a tagönkormányzatok általános iskolás korú gyermekei részére összeállított játékos szellemi vetélkedőnek, ahol a diákok ismereteket, ügyességet és gyorsaságot igénylő feladatokban mérhették össze a tudásukat. A feladatokat az RHK Kft. Kommunikációs osztálya állította össze. A verseny eredményeként első helyezést ért el Cserkút tagtelepülés diákcsapata, második lett Dinnyeberki, míg a dobogó harmadik helyezését a Kővágótöttös tagönkormányzat gyermekei szerezték meg.

Gyarapodnak a Nyugat-Mecsek falvai

Fejlesztések, közösségi programok, erősödő lakosságmegőrző szerep

Eseménydús, egyben rendkívül tartalmas esztendőket, önkormányzati ciklust tudhat maga mögött a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás. A történtekről Kovács Győző elnökkel, a társulás újra megválasztott vezetőjével beszélgettünk.

A kutatási körzet bővülése folytán – a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium erre vonatkozó útmutatásait figyelembe véve – két új tagtelepülés csatlakozott a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társuláshoz.

– A bővülésről a társtelepülések képviselői minősített többségi döntéssel határoztak – tájékoztatott a társulás életében bekövetkezett legnagyobb változásról Kovács Győző elnök. – Két éve szívélyesen fogadtuk Dinnyeberki és Ibafa képviselőit, akik a bemutatkozáson túl idén már aktívan bekapcsolódtak a társulásban 1996 óta permanensen folyó felelős szakmai és társadalmi munka részleteibe is.

Kovács Győző hangsúlyozta, hogy a továbbiakban is a körzetben élők teljes tájékoztatása mellett zajlik a kutatási tevékenység. A társadalmi kontrollt megkönnyíti, hogy a megalakult ellenőrző bizottság működése mellett sikeresen vontuk be a civil szervezeteket is a tájékoztatás folyamatába.

Mindennek alapját adja, hogy a társulás kiegyensúlyozott kapcsolatot tart a kormányzati oldalról felelős Innovációs és Technológiai Minisztériummal, folyamatos és rugalmas az együttműködés a szakmai hátteret biztosító RHK Kft.-vel.

– Az idei esztendő feladatairól szólva ki kell emelnem, hogy a kutatások folytatásával tovább erősödött a munkálatokhoz kapcsolódó tájékoztatás. Vezetésemmel 1996 óta tart ez a folyamat, amiben mindig a hiteles szakmaiságot és az objektív tájékoztatást tartjuk a legfontosabbnak. Idén már komoly előrelépéseket értünk el azon elképzelésünkben, miszerint tudatosan és következetesen kell megcéloznunk a felnövekvő generációt, hiszen a most még iskolába járó fiatalok később felelős döntéshozók lesznek körzetünkben. Ennek a célkitűzéseknek a keretében programjainkkal folyamatosan ott voltunk a települések iskoláiban, az- ifjúsági programokon, hogy el tudjuk juttatni a hiteles tájékoztatáshoz szükséges információt a fiatalokhoz is. Külön öröm számomra, hogy ennek a célkitűzésnek a keretében több tagtelepülésen valósult meg diákprogram – vetélkedő, szakkör, szakmai kirándulás – HEFOP pályázati források támogatásában. Bodáról például egész napos paksi ismeretterjesztő kiránduláson jártak a kémiaszakkör tagjai.

A közvetlen lakossági fórumok – legutóbb Bükkösdön és Kővágószőlősön rendeztek ilyet – a tájékoztatási munka fontos eleme. Hasonló célokat szolgálnak az évi rendszerességgel tartott közmeghallgatások

– A kérdésekre érkezett válaszokból világosan kiderül, hogy a szakmai szervezetek – az RHK Kft., az illetékes tárcák – tájékoztatásán túlmenően milyen kiemelt szerepe van az információk közvetítésében a társulásunkban tömörülő önkormányzatoknak – ezt az egy évvel ezelőtt elvégzett közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozott eredményeire hivatkozva emelte ki Kovács Győző.

– Ez mindenképpen előnyös az önkormányzatok számára, hiszen mutatja súlyukat a hiteles tájékoztatásban. Ugyanakkor arra is rámutat, hogy milyen nagy a felelősségünk ebben az együttműködésre alapuló munkában.

– A társulási közösségünk által használt információs eszközök közül hitelesség, elfogadottság és hatékonyság szempontjából is örvendetes módon kiemelkedik a nemzetközi fórumokon is elismert Tájkép című kiadványunk, internetes hírportálunk, amiknek kedvező adottságait a jövőben is szeretnénk kiaknázni az információk közvetítésében – összegezte a tapasztalatokat az elnök.

A közösségi események közül idén is kiemelkedett a decemberi Tájoló Nap, illetőleg a hagyományos Niels Bohr fizika-kémia tanulmányi verseny.

– Ezen kívül nagy örömömre szolgál, hogy a tagtelepülések képviselői kölcsönösen, és ami még fontosabb, szívesen látogatják egymás rendezvényeit, programjait, legyenek azok falunapok, bányász vagy egyéb kulturális megemlékezések, hagyományőrző fellépések – emelte ki Kovács Győző.

Összegzésében az elnök méltatta a társulás településein zajló közösségi életet, a szisztematikus fejlesztőmunkát.

- Nagyon jó érzés, hogy a falvaink valóban jól gazdálkodnak erőforrásaikkal, ami nemcsak a konkrét fejlesztésekben, az infrastruktúra gyarapodásában, hanem a közösségi élet gazdagodásában is megmutatkozik. Ez a helyben lakók életminőségének javulása mellett konkrétan a település lakosság megőrző képességének erősödésében is megmutatkozik.

Fejlesztésekre készülnek a Nyugat-Mecsek falvai

Utak és járdák épülnek, bővül az ellátás

Örömteli hír, hogy gyakorlatilag kivétel nélkül sikeresen szerepeltek a Nyugat-mecseki társulás települései a Magyar Falu Program pályázatain. Az elnyert és a várt források eredményes felhasználásával minden falu fejlesztésekre készül, legyenek azok út- vagy járdafelújítások, orvosi eszközbeszerzések, vagy a közösségi életet összekovácsoló kezdeményezések.

Kovács Győző (Boda): – Egyértelmű szándékunk, hogy folytatjuk a lakóink körében pozitívan fogadott járdaprogramot. Erre a fejlesztésre és az orvosi rendelő eszközbeszerzésére is a Magyar Falu Program keretében nyertünk forrást. Sajnálattal értesültünk hogy tartaléklistára került a belterületi útjaink felújítását és a temetőfejlesztést célzó pályázatunk. További két tender elbírálását várjuk, amikből a falubusz cseréjét, illetve kültéri sporteszközök kihelyezését szeretnénk megvalósítani. Nagy munka lesz az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése, amire közbeszerzést írunk majd ki.

Janz Anikó (Bakonya): – Nagyon szeretném, ha ebben a ciklusban áttörést tudnánk elérni a falunak a 6-os főútra való közvetlen csatlakozásának ügyében. Ezen túlmenően a jövő szempontjából az egyik legfontosabb tényező, hogy új lendülettel lássunk hozzá infrastrukturális fejlesztéseinkhez, többek között a belterületi útjaink rendbetételéhez. Ezekre a feladatokra, illetőleg a közösségi életünket élénkítő fejlesztésekre szánjuk a pályázati úton elnyert forrásainkat.

Homann János (Bükkösd): – Az elnyert és megpályázott források jó felhasználásával kiemelt feladatként áll előttünk Bükkösd közlekedési problémáinak kezelése, amely egy nagyon régóta húzódó és máig nem megoldott kérdés. Ilyen a bükkösdi belterületi utak minősége, az átmenő forgalom biztonságossá tétele, a járdák állapota. Fontos, hogy minden fejlesztésünk arra irányuljon, hogy növeljük a faluban lakók életminőségét, a közösség aktivitását.

Bogdán László (Cserdi): – A szociális földprogramunkhoz kapcsolódó logisztikai üzem befejezése után a fejlesztést egy feldolgozóüzem létesítésével szeretnénk kiteljesíteni. Elsősorban erre a feladatra szeretnénk koncentrálni a pályázati úton elnyert forrásainkat. Ezen túlmenően fontosnak tartom azt is, hogy forrásaink felhasználása javítsa a közösségi életünket, növelje a település lakosságmegőrző erejét.

Hegedűs Zsolt (Cserkút): – Új lendülettel állunk munkához, sok a futó pályázatunk, az eredmények ismeretében valósítjuk meg célkitűzéseinket. Utóbbiak között szerepel infrastrukturális fejlesztés és az itt élők egészségét, kényelmét szolgáló beruházás is.

Szabó Tibor (Dinnyeberki): – A választás után induló új önkormányzati ciklus elején a legfontosabb feladatunk, hogy befejezzük folyamatban lévő fejlesztéseinket és újakat indítsunk. Ilyen a temető fejlesztése, a pihenőházunk és a templomunk modernizációja, illetőleg a játszótér beruházása. Mindezek megvalósításához jó alapot nyújt, hogy végre elkészült a gyürüfűi út, méghozzá remek, a falu lakói által is maximálisan elismert minőségben.

Benes László (Ibafa): – Az előttünk álló időszak eredményességét nagyban meghatározzák az elnyert és megpályázott források. Az idei esztendőben még befejezzük a buszváró projektjét és a díszkapu felállítását a parkban, jövőre pedig tovább folytatjuk a falu rendbetételét. Feladataink közül kiemelkedik az árokburkolás, a játszótér befejezése. Jó hír, hogy a Magyar Falu Program keretében eredményesen pályáztunk az orvosi rendelő eszközfejlesztésére, és a közterületen használható gépek beruházására is.

Horváth Rudolf (Helesfa): – Mint már korábban is hangsúlyoztam, szeretném folytatni elődöm példaértékű munkásságát, a szisztematikus korszerűsítést, a közösség építését. A beadott pályázataink eredményhirdetése folyamatban van, a Magyar Falu Programtól várunk forrást tervezett gépvásárlásainkhoz, a hivatal és a temető fejlesztéséhez. Célunk, hogy a falu gyarapodása minél több embert, lehetőleg az egész közösség életét pozitívan érintse.

Wágner Antal (Hetvehely): – Már az előző önkormányzati ciklus is rámutatott, hogy ha jól gazdálkodunk, sikeresen pályázunk, lépésről lépésre fejleszteni tudjuk településünket. Tervezett fejlesztéseinkhez járul hozzá két elnyert pályázatunk: az út program végrehajtásához 20 milliós értékben nyertünk forrást eszközfejlesztésre, ugyancsak kedvezően bírálták el a konyhafelújítást célzó projektünket. Nagy öröm számomra, hogy családi és sport programjainkra, a közösségi élet erősítésére is nyertünk támogatást.

Vizslár Irén (Kővágótöttös): – Stabilitás és kiegyensúlyozottság jellemezte a falu működését az elmúlt időszakban is, ezt szeretnénk tovább folytatni. Ennek jegyében már idén tovább folytatjuk a temető és a belterületi utak rendbetételét, újdonságként pedig a járdafelújításhoz látunk hozzá. Kiemelt feladat lesz számunkra, hogy tartalommal töltsük meg elkészült tájházunkat, az árkok javítása mellett új programot indítsunk az egykori kocsmába tervezett közösségi tér kialakítására.

Sándor Tibor (Kővágószőlős): – Már az önkormányzati választás előtt hangsúlyoztam, hogy szándékom szerint az új ciklusban hangsúlyosabb szerepet kap a családok támogatása, legyen annak tartalma letelepedés, születés vagy halálozás. Tervezett fejlesztéseink közül kiemelkedik majd a bölcsődei és a tervezett óvodai beruházás, ami szintén hozzájárul közösségépítő, életminőség-javító munkánkhoz. Benyújtott pályázatainknak, az általuk elnyert és remélt forrásnak kulcsszerepe lesz terveink megvalósításában.

Innováció a radioaktívhulladék-kezelésben

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) több mint 20 éve felelős Magyarország radioaktívhulladék-kezeléséért. Ahogy az atomtörvény is fogalmaz, elsődleges szempont munkájukban a biztonság, amelyhez lényeges anyagi ráfordítás szükséges. Az évtizedek alatt összegyűlt tapasztalatok és aprólékos tervezőmunka eredményeként sikerülhet csökkenteni a feladattal járó költségeket úgy, hogy a megszokott biztonsági szintet továbbra is szavatolni tudja a Társaság.

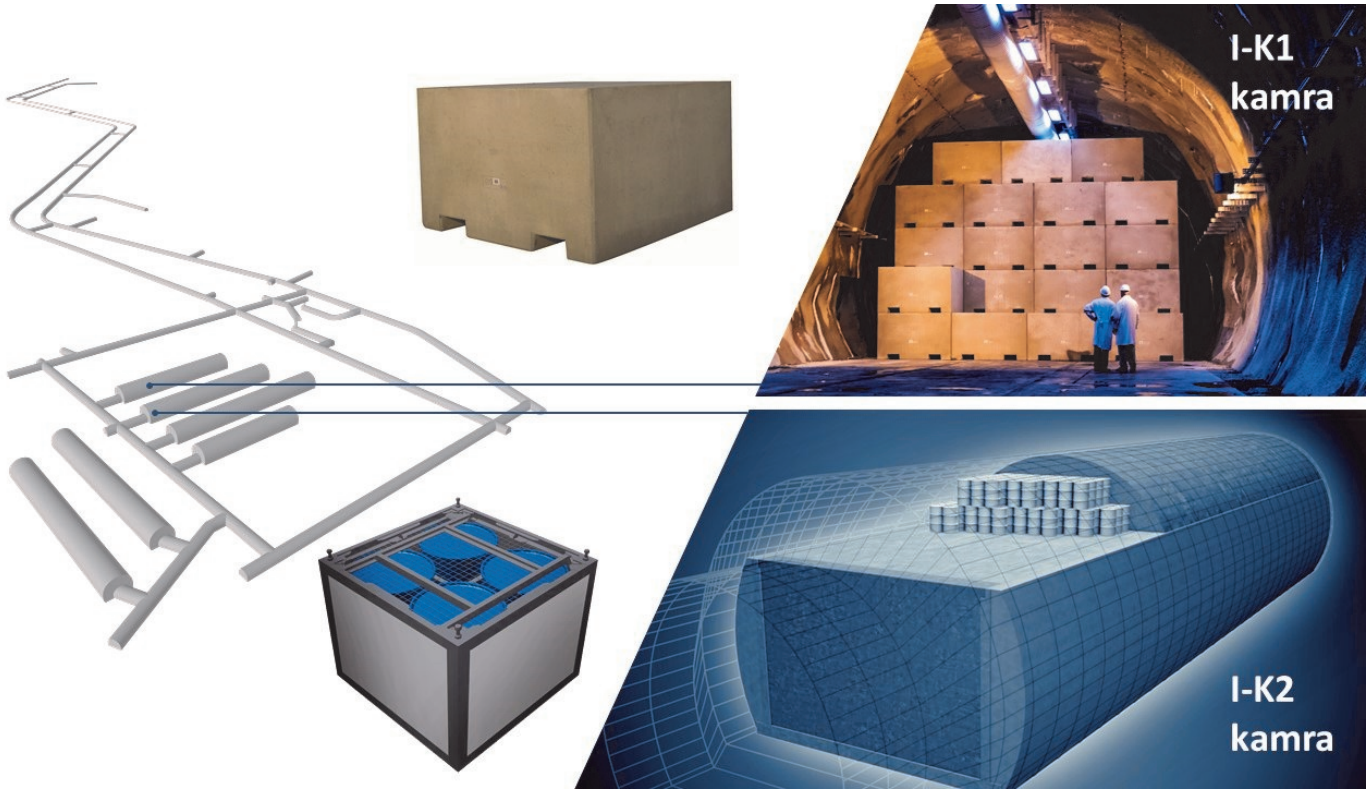

Az RHK Kft. nonprofit szervezet, a tevékenységükhöz szükséges pénzügyi keretet a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (KNPA) biztosítja, amelybe a radioaktív hulladékot termelő cégek fizetnek be, legnagyobb mértékben az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Mivel a hulladékkezeléssel járó feladatok túlmutatnak az atomerőmű üzemidején, ezért pontos tervezésre van szükség, hogy miután leállították a blokkokat, biztosítva legyenek a megfelelő források az elvégzendő feladatokra. A hulladékok biztonságos elhelyezése országos érdek, így a KNPA-ban felhalmozott összeget is felelősségteljesen kell használnia a Kft.-nek – ezen szemlélet vezetett számos innovációhoz, amelyek megvalósítása már kezdetét vette és amelyektől jelentős megtakarításokat várnak az RHK Kft. munkatársai.

A Püspökszilágy és Kisnémedi határában található Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) a nem atomerőműből származó kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékokat fogadja. A tároló több mint 40 éves létesítmény, így megalakulása óta számtalan szabályozás változott. Ennek következményeként a kezdeti időkben elhelyezett hulladékok, hulladékcsomagok nem minden esetben felelnek meg a modernkori követelményeknek. Az RHK Kft. feladata, hogy a mai kor színvonalának megfelelő körülményeket biztosítson a hulladékoknak a telephelyen. Ezért indította el a Társaság biztonságnövelő programját, amelynek során az RHK Kft. alapítása előtt a tárolóba került hulladékokat kitermelik, válogatják, tömörítik és újra csomagolják őket. A program hozománya, a fentieken túl, hogy a tömörítés és az újracsomagolás következményeként jelentős tároló-térfogat szabadul fel, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben is tudja fogadni az RHFT az intézményi hulladékokat.

A bátaapáti tárolóban alkalmazott technológia is fontos újítások előtt áll. Az NRHT fogadja a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékát, amelyeket föld alatti tárolókamrákban tárolnak véglegesen, 250 méteres mélységben. Az első tárolókamra már megtelt 537 vasbeton konténerrel. A konténerekbe egyenként 9 darab hordó került, a közöttük fennmaradt üres teret pedig cementpéppel töltötték ki. Ennek a tárolási módnak az esetében a tárolókamrák térfogatának mindössze kb. 20 %-át töltötte ki ténylegesen hulladék. Ezt, a régi koncepciót váltják fel új tárolási móddal 2020-tól, amely során úgynevezett kompakt hulladékcsomagokat (KHCS) helyeznek el a kamrákban. A KHCS vékony merevített acélkonténer, amelybe 4 darab radioaktív hulladékkal teli hordó kerül, és a közöttük fennmaradt üres teret már folyékony radioaktív hulladékból készített cementpéppel töltik ki. A szilárdítás fontos mozzanat a radioaktívhulladék-kezelésben, hiszen a hulladékot nem lehetséges folyékony halmazállapotban véglegesen elhelyezni. Természetesen a vasbeton konténer nyújtotta, hosszú távú védelemről sem feledkeztek meg, a második kamrába egyetlen, nagy vasbeton medencét építettek, ebbe kerülnek hamarosan az új hulladékcsomagok, és a további kamrák technológiai kiépítése is így történik majd. A Paksi Atomerőmű és az RHK Kft. szakembereinek közös, innovatív megoldásának köszönhetően az erőmű 50 évnyi kis és közepes aktivitású radioaktív üzemviteli hulladékát – a leszerelési hulladékot is beleértve – az eredeti tervekhez képest kb. fele annyi kamrában lehet véglegesen elhe-

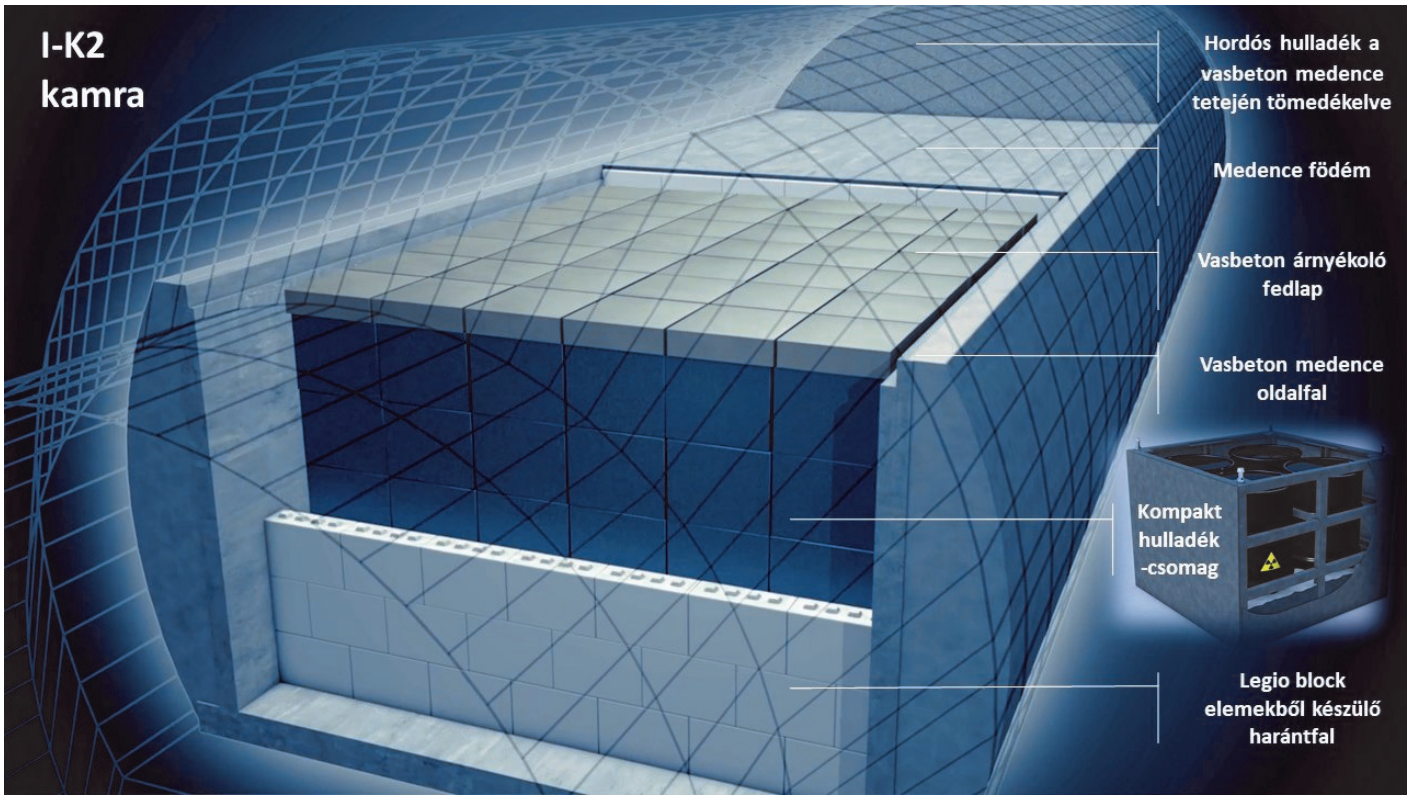

lyezni. Ehhez olyan további újításra is szükség volt, mint a nagyon kis aktivitású hulladékkategória bevezetése. A nemzetközi tapasztalatok szerint ezeknek a hulladéktípusoknak a biztonságos végleges elhelyezése megoldható felszíni tárolókban, amely sokkal költséghatékonyabb a föld alatti megoldásnál. Magyarországon a hulladékkategóriát még 2018-ban vezették be, az RHK Kft. munkatársai pedig már dolgoznak a tároló kialakításának megvalósítási lehetőségén. Az atomerőmű leszerelésekor keletkező hulladékok kb. 80 %-a nagyon kis aktivitású kategóriába fog tartozni, így szintén jelentős összegeket takaríthat meg Magyarország egy felszíni tároló kialakításával.

A Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) esetében ugyancsak innovatív megoldásokat vezettek be. A paksi telephely az atomerőmű szomszédságában helyezkedik el, és az elhasznált üzemanyagot fogadja és biztosítja annak több évtizedig tartó átmeneti tárolását. A KKÁT egy moduláris létesítmény, amely az atomerőmű igényeihez igazodva, folyamatosan bővíthető, úgy, hogy közben az üzemeltetés is zavartalanul folyik. Az eredeti tervek szerint 33 kamrában 14 850 tárolócső sorakozott volna, mindegyikben 1-1 kiégett fűtőelem (450 tárolócső/kamra). Azonban, a Paksi Atomerőmű üzemidő hosszabbítását is figyelembe véve az atomerőmű teljes 50 éves üzemideje alatt összesen 17 716 kiégett üzemanyag kazetta keletkezik majd, amelyek átmeneti tárolását biztosítani kell. A kapacitásnövelés tervezése során szempont volt az, hogy a megemelkedett darabszám elférjen az eredetileg tervezett 33 kamrában. Ez úgy valósul meg, hogy az első 16 kamrában 450 darab tárolócső/kamra található, a 17-24. számú kamrák már 527 darab fűtőelemet képesek befogadni kamránként, míg a jövőben megépülő 9 darab kamra már 703 kazetta tárolását teszi lehetővé minden egyes kamrában. Mivel a kamrák térfogata változatlan, ezért a tárolócsövek közelebb kerülnek egymáshoz, így különösen oda kell figyelni a kazetták hőtermelésére a tárolás folyamán. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a 26 éve pihentetett kazetták, melyeknek már kisebb a hőtermelésük, az első kamrákból majd fokozatosan átkerülnek az újabb kamrákba, ahol nem okoz problémát, hogy közelebb helyezkednek el egymáshoz. Az újonnan a KKÁT-ba szállított fűtőelemek pedig majd ismét az első kamrákba kerülnek. A program megvalósítása során a már megszokott biztonsági feltételek adottak maradnak, miközben számottevő megtakarítást eredményez a fejlesztés.

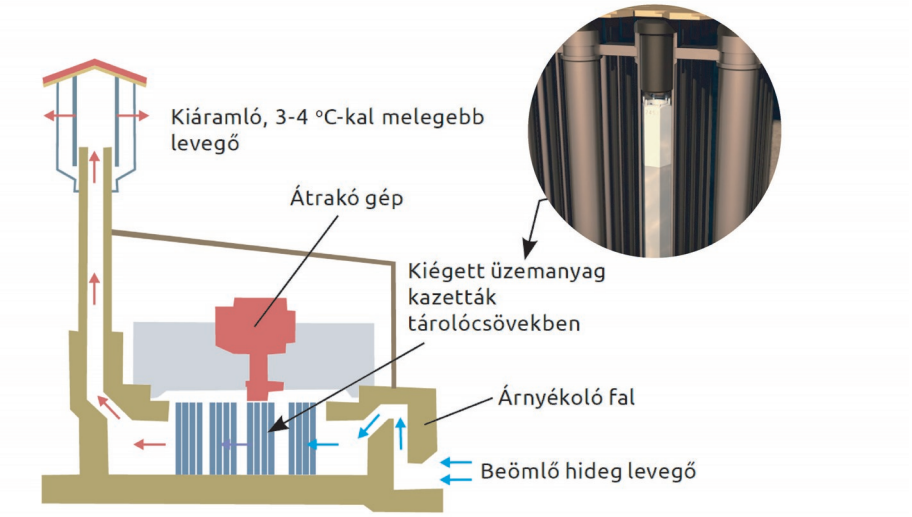

Ami igazán nehézzé teszi a költségcsökkentést a radioaktív hulladék vagy kiégett fűtőelemek tárolása során, hogy a megszokott biztonsági szintet továbbra is szavatolni kell. A fenti fejlesztések mögött sokévnyi tervezőmunka áll, a sikerek igazi gyümölcse pedig csak évtizedek múlva mutatkozik meg, a programok befejeztével. Az elmúlt évek innovációi több tízmilliárd forintnyi megtakarítást jelentenek majd a jövőben.

Amennyiben személyesen is szeretné megismerni az RHK Kft. tevékenységét, megtekintené a Látogatóközpontjukat, úgy az alábbi elérhetőségen kérhet további információt: latogatas@rhk.hu.

A Paks II. projekt több mint 400 engedéllyel rendelkezik

AtomEco – Nemzetközi Párbeszéd és Fórum Pécsen

A Paks II. projekt több mint 400 engedéllyel rendelkezik - jelentette ki a két új blokk tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezésért felelős tárca nélküli miniszter Pécsen. A város polgármestere örömét fejezte ki, hogy a Roszatom most először Oroszországon kívül tartja meg a rendezvényt, és éppen Pécs városát választotta annak helyszínéül.

Süli János a Roszatom szervezésében a baranyai megyeszékhelyen november 6-7-én zajló nemzetközi fórum és kiállítás megnyitója előtt rendezett sajtótájékoztatón a paksi atomerőmű bővítésében a következő hónapok fontos feladatának nevezte a létesítési engedélykérelem elkészítését és jövő év június 30-ig kitűzött benyújtását, amelynek értékelését ezt követően az Országos Atomenergia Hivatal nemzetközi szakértők bevonásával végzi.

Ismertette, hogy a 2400 megawattos összteljesítményt nyújtó létesítmény már rendelkezik a jogerős környezetvédelmi és telephelyengedéllyel. A környezetvédelmi engedélyezésben részt vett valamennyi ország hozzájárult az új blokkok megépítéséhez, és az ENSZ Espooi Egyezmény titkársága is kimondta, hogy az engedélyezés során alkalmazott magyar eljárás példaértékű.

Idén nyártól már zajlik az építkezés a paksi atomerőmű felvonulási területén, összesen mintegy nyolcvan épület kivitelezésére lesz szükség. Hozzátette: az orosz fél már jelezte, hogy az épületek megépítésében a lehető legtöbb magyar beszállítót szeretné igénybe venni.

A miniszter újságírói kérdésre válaszolva kiemelte: atomerőművek segítségével állítják elő a legtöbb karbonmentes villamos energiát Európában. Hozzátette: a magyar kormány klímavédelmi szempontból is felelősen járt el, amikor úgy döntött, hogy megújuló energiaforrások mellett hosszú távon épít atomenergiára.

Péterffy Attila (Mindenki Pécsért Egyesület), a baranyai megyeszékhely polgármestere a fórum megnyitóján örömét fejezte ki, hogy a Roszatom most először Oroszországon kívül tartja meg a rendezvényt, és éppen Pécs városát választotta annak helyszínéül.

Kitért arra, hogy polgármesterré választása előtt ismertetett programjában Pécs következő öt évre szóló fejlesztési akciótervét fogalmazta meg, abban pedig "szerepeltek olyan konkrét nukleáris beruházásokra is vonatkozó ígéretek", amelyeket ezután is be fog tartani. A polgármester hozzátette: programjában célként fogalmazta meg azt is, hogy "az önkormányzati munka átlátható legyen, társadalmi párbeszédre támaszkodjon, szakmai alapokon működjön, a város érdekeit szolgálja és felelős gondolkodást tükrözzön". Szerinte a most zajló fórum éppen ezeket az értékeket képviseli, hiszen az átláthatóságot, a párbeszédet és a szakmaiságot tartja szem előtt. Mint fogalmazott "egy vagy több emberöltőn átívelő döntéseket csak úgy szabad meghozni, ha előtte azokat alaposan megvitatjuk, és minden információt megosztunk a lakossággal", ezért "nagyszerű kezdeményezés" a Roszatomtól, hogy a vállalatcsoport működésével kapcsolatos kérdéseket, témákat nemzetközi vitára bocsátja.

A Roszatom orosz állami atomenergetikai konszern társadalmi tanácsa szervezésében megvalósuló nemzetközi társadalmi fórum és kiállítás keretében a fenntartható fejlődés kérdéseit vitatták meg, valamint azt, hogyan járul hozzá az atomenergia és a többi, alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaforrás a globális klímavédelmi célok teljesüléséhez.

A XIII. AtomEco – Nemzetközi Párbeszéd és Fórumot egy ünnepélyes faültetéssel nyitották meg a megyeszékhely határában lévő Tüskésréten. Süli János, a Paksi Atomerőmű bővítéséért felelős tárca nélküli miniszter Péterffy Attilával, Pécs polgármesterével, a Roszatom vezetőivel és a paksi szakemberekkel összesen 40 facsemetét ültetett el. Ezzel szimbolikusan utalva a levegő tisztításának fontosságára. A közös megmozduláson részt vett Kovács Győző, az NYMTIT elnöke is, aki ugyancsak növendék fát ültetett Tüskésréten.

- Megtiszteltetés volt számomra, hogy Süli János miniszter engem is felkért a faültetésre, így az NYMTIT is fát kapott a tüskésréti parkban - mondta Kovács Győző elnök. - Nagyon hasznos volt számomra a részvétel a konferencián, mert ilyen módon nemcsak hasznos információkat szerezhettem az ágazat újdonságairól, a Paks II. program állásáról, hanem az alkalmat megragadva rövid tájékoztatót adhattam a nagy radioaktivitású hulladékok elhelyezését célzó nyugat-mecseki kutatásokról is.

Az NYMTIT és társai

Magyarországon, az atomtörvény alapján a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) mellett, még három ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulás működik.

Pest megyében található a Kisnémedi és Püspökszilágy közigazgatási területén elhelyezkedő Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT). A létesítmény körül elhelyezkedő településeket az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) fogja össze, mely 10 tagönkormányzatot foglal magában és Kisnémedi a székhelye.

Tolna megyében létesült a bátaapáti Nemzeti Radioaktívhulladék-tároló (NRHT), mely köré a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) szerveződött, 8 tagtelepüléssel működik, és Bátaapáti, mint befogadó település adja a társulás székhelyét.

A Tolna megyei Paks városában található a paksi atomerőmű (Paks 1), valamint a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT), ugyanakkor a köré szerveződött Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás (TEIT) székhelyét a Bács-Kiskun megyei Kalocsa városa adja, 16 tagönkormányzat képviseletével.

A társ-Társulások elnökét is, a székhelyük szerinti települések polgármesterei adják. Az önkormányzati választások eredményeként a négy magyarországi társulás (TETT, NYMTIT, TEIT és ITET) közül, kettő társulásnál új elnök lépett tisztségviselői pozícióba.

A TETT új elnöke, Bátaapáti község megválasztott polgármestere Krachun Szilárd lett, akinek korábban volt már polgármesteri és elnöki tapasztalata. A kalocsai székhelyű TEIT elnöki tisztséget Dr. Filvig Géza, Kalocsa város megválasztott polgármestere tölti be.

Az ITET esetében az elnök továbbra is Edelman György Kisnémedi Község polgármestere, ahogy az NYMTIT elnökének személye is változatlan, Kovács Győző, Boda Község megválasztott polgármestereként.

Gratulálunk a megválasztott elnököknek, munkájukhoz sok sikert és a Társulások közötti eredményes együttműködést kívánunk!

Helsinkiben értekeztek a GMF tagországok

A Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatokat tömörítő nemzetközi szervezet (GMF) november 12-14. között a finnországi Helsinkiben tartotta a soron következő elnökségi ülését. A meghívásnak eleget téve – a püspökszilágyi ITET, a paksi TEIT és a bátaapáti TETT – Társ Társulások delegáltjai képviselték Magyarországot.

A GMF elnökségi ülés rendhagyó módon egy több napos atomenergia konferencia keretei közé került beágyazásra Helsinki belvárosában. Az elnökségi ülés GMF tisztségviselők választásával kezdődött, ahol a szervezet új elnökének választották a svéd Kavlinge Kommun település polgármester asszonyát Almstrom Pia-t. Az elnök asszony munkáját három alelnöki tisztségviselő segíti. Alelnöknek választották ismét a magyar Dohóczki Csabát, továbbá új alelnökként került be az angol Philip Matthews és a holland Borsele település polgármestere Gerben Dijksterhuis. A GMF főtitkári pozíciójával a spanyol származású Meritxell Martell-t bízták meg.

Fontos napirendi pontként szerepelt a szervezet tagbővítése, melynek eredményeként az ülés keretében Oroszország csatlakozási kérelmét a tagok pozitív elbírálásban részesítették, valamint francia részről jelzés érkezett a jövőt illetően Franciaország csatlakozási szándékáról is.

A konferencián Oroszország, Belgium, Franciaország, Finnország, Szlovákia, Spanyolország, Svédország, Bulgária, Hollandia, Mali (nyugat afrikai Köztársaság), Észtország és az Egyesült Királyság mellett Magyarország is képviseltette magát.

A konferencia keretében többek között előadást hallgathattak meg a FinNuclear, a FORATOM, a ROSATOM az ANDRA és az OECD NEA szervezetek képviselőitől, a növekvő energiaszükséglet kiszolgálását célzó energetikai elképzelésekről, fókuszálva az atomenergia nélkülözhetetlen fontosságára.

Előadásával bemutatkozott a finn Vesa Lakaniemi, Eurajoki város polgármestere, aki másnap szakmai egyeztetésre látta vendégül a Helsinkitől 300 km-re található településének városházában a magyar küldöttség képviselőit. Eurajoki város Olkilouto térségben helyezkedik el, ahol atomerőmű és kiégett üzemanyag tároló is üzemel. A helyszíni látogatáson a résztvevőknek lehetőségük adódott hasznos tapasztalatok és információk cseréjére, kiemelten a létesítményt befogadó települések szerepére.

A szakmai látogatás második fele az atomerőmű látogatóközpontjának bejárásával folytatódott, ahol a delegáltak megtekintették az információs és bemutató központot, valamint a felszín alatti tárolót modellező létesítményt.

A nemzetközi szervezet továbbra is törekszik a GMF tagok közötti folyamatos kapcsolat fenntartására, a tagországok közötti szakmai tapasztalatcsere biztosítására, valamint a minél szélesebb körű nemzetközi szintű érdekképviseletre.

Közmeghallgatást tartott az NYMTIT Bodán

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) közmeghallgatást hirdetett az összes tagönkormányzati lakos számára, az NYMTIT 2019. évben végzett munkájával kapcsolatosan.

Az eseményre december 13-án, pénteken, a Társulás székhelyén, Bodán került sor. A lakossági fórumról szóló közleményt megjelentették a Társulás honlapján, fényújságokon, továbbá minden tagönkormányzat hirdetményi felületén.

A Közmeghallgatás keretében – mint a társadalmi párbeszéd hatékony fórumaként – az NYMTIT biztosította a feltételeket, hogy az érdeklődők megismerhessék a Társulás tevékenységét, célfeladatait, valamint kifejthessék álláspontjukat, feltehessék kérdéseiket.

Második datolyaszilva Nap Bodán

A helyenként felhős, borult időjárás sem szegte kedvét a datolyaszilva kedvelőinek, idén is népszerű volt az egzotikus gyümölcs napja Bodán.

A Datolyaszilva Napnak helyt adó, a Nyugat-mecseki falu végén található Berkes Birtokon szombaton érett, édes khakiszilvát is kóstolhattunk, de szárított változatban is finom volt. A helyi Érted-Együtt Szociális Szövetkezet az általuk készített termékekkel készült, a lekvárokat, ivóleveket az érdeklődők a falu szívében található telephelyükön is megvásárolhatták. Kevesen tudják, de a khakiszilvából is több fajta van, a bodai ültetvényen kerekded és laposabb fajta is megtalálható. Az őstermelő tapasztalatai alapján a kerekded szimpatikusabb az emberek számára, ugyanis a bevásárlóközpontokban olyat árulnak, azt ismerik. De mint mondta, a másikat is érdemes kipróbálni, neki személy szerint az jobban is ízlik.

Tökéletesre karácsony környékére érik be a gyümölcs magától, vagy ha egy kicsit zöldebbet szedtünk le, az január közepére. Ha valaki nem akar addig várni, akkor be is lehet érlelni etiléngázzal. Ezt házilag úgy kell csinálni, hogy egy vödörbe teszünk 5-6 almát, erre a 8-10 szem datolyaszilvát, és le kell fedni több réteg ruhával, így nem megy ki a keletkező gáz.

Szent Borbálára, a bányászok és kohászok védőszentjére emlékeztek december 4-én az NYMTIT településein

A Borbála-kultusz az erre utaló első írásos emlékek szerint 1350 körül alakult ki Németalföldön, innen terjedt el Európa-szerte. Magyarországon először Selmecbányán találkozhattunk a Borbála-tisztelettel, majd a 14. és 15. században az ország egész területén általánossá vált.

Magyarországon a Borbála-nap ünneplésének hagyománya a II. világháború után megszakadt. A Borbála-ünnepségek feleleventését a Miskolci Egyetem bányamérnök hallgatói az 1980-as években kezdeményezték, majd ezt támogatva az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület újra bevezette.

Szent Borbála a hirtelen halállal járó, veszélyes szakmát űzők védőszentje. Európa csaknem minden országában évszázadok óta megemlékeznek alakjáról.

Kővágószőlősön Benkovics István ünnepi megemlékezésében kiemelte a civil szervezeteknek – ahogy eddig – a jövőben is gondoskodniuk kell a múlt örökségének megőrzéséről, az önkormányzatnak pedig segíteni, támogatnia kell törekvéseiket.

A Karácsonyfa története

Karácsonykor mindenki számára természetes a fenyőfa állítása, feldíszítése. Az örökzöld jelkép minden házban, lakásban ott áll, békét, szeretetet szimbolizálva. De vajon mióta és miért van így?

A fenyőfa eredetét Bálint Sándor népmondájában így írja le: Amikor Krisztus Urunk a földön járt, a gonosz emberek elől bujdosnia kellett. Az Úrnak ellenségei már nyomában voltak, mikor egy fenyőfához ért. Alig volt lombja, azért ágai rejtették el Jézust, aki így meg is menekült.

Az Úr megáldotta a fenyőfát: *„Soha ne hullasd el a* leveleidet. *Akkor is virulj és zöldülj, amikor a többiek levéltelenül sorvadoznak. Te légy a legdélcegebb és legszívósabb minden társad között, élj meg mindenütt. Légy az emberek öröme, és emlékezetünkre rajtad gyújtsanak karácsonyi gyertyát.”*

A karácsony ma már mindannyiunknak az év egyik legnagyobb ünnepe, amely hosszú századok óta az egész világ számára ugyanazt jelenti, ugyanazokat a gondolatokat ébreszti az emberekben.

A fenyő már az emberiség őskorában is mágikus jelkép volt. Örökzöld ágai hirdették a téli napforduló ígéretét. Először az emberek borókát, fagyöngyöt, fenyőágat akasztottak fel otthonaikban a mestergerendákra.

Már a rómaiak is ajándékoztak egymásnak zöld ágacskákat. Az ősgermánok a fény tiszteletére mécsesekkel díszítették a fenyőágat. E szokásokkal rokon hazánkban a Borbála napi zöldág hajtatása. Később a zöld ágakat termékenységszimbólumokkal díszítették. /tojás, alma, dió, mogyoró/.

A legtöbb német területen a karácsonyfának paradicsom volt a neve, hozzátartozott a középkori paradicsomjátékok kellékeihez. Az angyalhaj, a fémgyöngy, papírlánc a bibliai kígyót idézi a bűnbeesés idejéből. A fa alá tett ajándékokat, ételeket a család eltávozott tagjainak szánták.

Az első karácsonyfáról Sebastian Brant német író emlékezik meg, Strasbourgban a 15.sz. végén. A Habsburg uralkodók Bécsben 1824 táján fenyőfa alatt ünnepelték a szentestét, egymásnak ajándékot adva. Hazánkban Bécsből a magyar arisztokrácia példája nyomán terjedt el.

Az első hazai karácsonyfát valószínűleg Brunszvick Teréz állította Aszódon. Az emberi életben az ünnepi alkalmaknak, szertartásoknak nagy a jelentősége.

Az év legnagyobb ünnepe, melynek leggazdagabb tartalma van, az a karácsony. Igazi humanista tartalommal a keresztény vallás töltötte meg, a kis Jézus születésnapjának nyilvánította, mely a béke, szeretet erkölcsi parancsát jelenti mindnyájunk számára.

TÁRSULÁSI LAP

Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.

Felelős kiadó: az NYMTIT

Szerkeszti a szerkesztő bizottság:

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBAFA - KŐVÁGÓSZŐLŐS - KŐVÁGÓTÖTTÖS